

مقالات جغرافیائی از مجلات جغرافیائی جهان

در هر شماره از نشریه رشد آموزش جغرافیا ،
فشرده‌یی از مقالات معتبرترین مجلات
جغرافیایی جهان درج می‌شود. کوشش ما بر
این است که در این بخش از نشریه ، آخرین
اطلاعات و تحقیقات جغرافیایی را به اطلاع
علاقه مندان برسد .

تهیه و تنظیم از : دکتر حسین شکوئی

بزرگترین بخش زاغه نشین جهان (۱)

.. زندگی در زاغه‌ها مثل سم تدریجی می‌باشد...
از گفته‌های یک سجار زاغه نشین

می‌کشد. اگر مقداری سبزی موجود باشد برای تپار سوپ سبزی تهیه
می‌کند به هنگام مراجعت از کار روزانه ، حمیر کپسه را کف اطاق
بهن می‌کنند و با تکه ناسی سوپ سبزی (آب و سبزی) صرف
می‌نود. از ناراحتیهای عمده، زاغه نشینان ، توهین و تحقیری
است که شهروندان یعنی برآنها روا می‌دارند. مهاتما گاندی با
مشاهده، این وضع غیر انسانی ، کودکان زاغه‌ها را (کودکان خدا)
نامد و همواره به مردم شهرها توصیه می‌کرد که از این کودکان خدا
مواظبت لازم بعمل آورند .

برخی از زاغه‌نشینان سمنی با گذشت سالیان دراز ، به ویژه آنها
که در شهر زاده شده‌اند به متاعلی مثل امور دفتری ، اداری ،
رایدگی ناکسی و واقت و حتی به ایجاد سگاهها و مغازه‌های کوچکی
دست یافته‌اند که در داخل بخش زاغه نشین فعالیت می‌کند . با
وجود این ، اشتغال محل زندگی از زاغه‌ها به سایر نقاط شهر برای
آنها سر غیر قابل تصور می‌باشد .

دولت هند ، بعد از سالیان دراز که تخریب زاغه‌ها را با تفک
عطی می‌ساخت به این نتیجه رسیده است که با مسئله زاغه‌ها
می‌توان تنها با تخریب آنها به مبارزه پرداخت و تخریب زاغه‌ها
می‌نواند از رشد و توسعه آنها جلوگیری کند . این مشکل ، مشکل
فقر روستاها و شهرهاست و لازم است با آن ریشه‌ای برخورد شود .

فقیران و ثروتمندان جهان (۲)

در دنیای ما ، ۳۲ کشور در ردیف فقیرترین کشورهای جهان قرار
می‌گیرند . حد متوسط درآمد سرانه این کشورها از ۲۷۰ دلار تجاوز
می‌کند . ناامیدانه است گفته شود که در فقیرترین کشورهای جهان
در حدود ۲۰۱۶۴ میلیون نفر زندگی می‌کند . به سخن ساده ،
۵۴٪ کل جمعیت دنیا در فقیرترین کشورها اقامت دارند .

شهر سمنی ۸ میلیون نفر جمعیت دارد که ۴ میلیون نفر آن در
زاغه‌های شهری زندگی می‌کند . در اینجا حتی بهترین زاغه‌ها
سر غیر بهداشتی می‌باشد . زانه‌ها بدون کنترل در همه جا
انسانه می‌نود ، نوالنهای عمومی از خطر انتشار امراض به صورت
بگ‌ری عمل می‌کند ، هزاران رنده بوس کم غذا در هم می‌لولند
خانواده‌ها گاهی تنها از طریق یک قطعه چوب ، یک نخته یا آهن
پاره و حتی با آویختن لباس مدرس از یکدیگر جدا گشته‌اند .
امراض سخت در همان لحظات اوله به سرعت همه جارا می‌پوشاند .
وارد همه زاغه‌ها می‌نود و مستر زاغه نشینان را مبتلا می‌سازد .
آس سوریهای مهبت نیز حسین عمل می‌کند . سزات آتش در
دقایق اوله ، از هزاران زاغه‌نری ناهی می‌گذارد .

در زاغه ، هزاران خانواده روستائی فاقد زمین به شهر می‌آند تا
در متاعل روزمره و انقاف می‌سازند ، کارگری ، جمع‌آوری نکه‌های
کاغذ و بطری‌های خالی روز را به شب برسانند . عده‌ای از مهاجرین
روستائی نیز تنها از طریق گدایی امرار معاش می‌کند چون ضعف
بدنی اجازه هیچ کاری به آنها نمی‌دهد . عده‌ای از مهاجرین
روستائی ، هیچ تاسی در اسباب مسکن به در شهر بلکه در بخش
زاغه نشین شهر سر پیدا نمی‌کنند . در نتیجه از روی ناچاری به
پناده‌روها پناه می‌برند و شاید همه عمر خود را در پناده‌روها بپایان
می‌رسانند . زندگی روزانه در زاغه‌های سمنی تقریباً "از ساعت ۶
صبح آغاز می‌نود ، تهیه چهار سطل آب مصرفی ۴۰ دقیقه طول

در برابر فقیرترین کشورها، ۳۸ کشور در ردیف ثروتمندترین کشورهای جهان قرار می‌گیرند که درآمد سرانه شان از ۱۱۰۳۹۰ دلار تجاوز می‌کند یعنی درآمد سرانه ثروتمندترین کشورها، ۴۲ برابر درآمد سرانه فقیرترین کشورها می‌باشد (۱۹۸۲). در حالی که کشورهای ثروتمند، تنها ۱۸٪ جمعیت دنیا را در خود جای داده‌اند. این قبیل کشورها، ۷۷٪ کل درآمد را بخود اختصاص داده‌اند و با شتاب سرسام‌آوری به رشد و توسعه خود ادامه می‌دهند.

تشکیل دارگاههای جغرافیائی و اکولوژیکی: (۳)

به سبب آلودگیهای محیطزیست انسان و سیاستهای غیر منطقی عده‌ای از برنامه ریزان که در گسترش بی عدالتیها و عدم رعایت حقوق گروههای مختلف جامعه در امر توسعه اثرات زیان بخشی داشته است برخی از محققین پیشنهاد می‌کنند که در جهت جلوگیری از نابودی محیط زیست انسان و تشدید بی عدالتیها، دارگاههای ویژه جغرافیائی و اکولوژیکی تشکیل گردد و این دارگاهها به صورت یک نهاد دولتی و قضائی عمل کنند. دارگاههای جغرافیائی و اکولوژیکی، بر همه طرحها و برنامه ریزها در سطوح محلی، استانی و کشوری حق نظارت و بازنگری خواهند داشت و حتی در مورد کاربری زمین بیشتر روی منافع عمومی تأکید خواهند کرد. این دارگاهها، در زمینه استراتژی توسعه در سطوح کشوری و سیاست برنامه ریزی نظارت کامل اعمال می‌کنند.

دارگاههای جغرافیائی و اکولوژیکی، از متخصصین رشته‌های مختلف علمی از آن جمله: جغرافیدانان، هیدرولوژیستها، جامعه شناسان، برنامه ریزان، معماران، زمین شناسان، حقوقدانان و مهندسان تشکیل می‌شود و در زمینه کنترل محیطزیست در جهت تأمین منافع عمومی، وظیفه و عملکرد قانونی و قضائی خواهند داشت.

ژان کوتمن و فعالیتهای علمی او: (۴)

اخیراً، ژان کوتمن، مدیر گروه جغرافیای دانشگاه آکسفورد انگلستان، بعد از ۵۰ سال فعالیت علمی بازگشته شد. ژان کوتمن، فعالتهای علمی خود را در سال ۱۹۳۷، از دانشگاه سوربن پاریس شروع کرد و در مدت نیم قرن، استاد و یا مدیر گروه جغرافیا در دانشگاههای فرانسه، آمریکا و انگلیس بود. فهرست تحقیقات، مقالات و کتابهای او از ۳۰۰ عنوان تجاوز می‌کند. به افتخار بازتئسنگی کوتمن، مجموعه‌ای از مقالات به وسیله جغرافیدانان برجسته، تحت عنوان (توسعه شهری) منتشر گردید و در آن، مشخصات عمومی شهرنشینی در ۲۰۰ سال گذشته مورد بحث قرار گرفته است.

در سال ۱۹۶۱، ژان کوتمن، نوشته تحقیقی خود را تحت عنوان (مگالایس) منتشر ساخت که در آن مگالایس شرق آمریکا، با عمق نگری علمی و جغرافیائی مطالعه شده بود. از آن زمان به

بعد، عنوان مگالایس، با گستردگی بیشتری وارد ادبیات جغرافیای شهری می‌گردد و تحقیقات زیادی در زمینه مگالایسهای دنیا صورت می‌گیرد.

ژان کوتمن، یکی از پرنشاطترین جغرافیدانان جهان بشمار می‌رود. این دانشمند به همان میزانی که در شهر آکسفورد زندگی می‌کرد به همان میزان نیز در ساثوپولو، توکیو، واشنگتن، آمستردام و پاریس به تحقیق و مطالعه اشتغال داشت. به سخن ساده، همیشه در حال مسافرت علمی و تحقیقات جغرافیائی بود. از این رو، بررسیهای جغرافیائی او در زمینه دوره، فرضیاتی اروپای غربی و امریکای شمالی، زندگی شهری در اروپا، ژاپن، آمریکا و بریتانیا، همواره از اسناد معتبر جغرافیائی در عصر ما بشمار خواهد رفت.

خطوط ساحلی و ایزوستازی: (۵)

کتاب پر ارزش (خطوط ساحلی و ایزوستازی) که یک مجموعه مبانی رشته‌ای شناخته می‌شود با شرکت ۱۸ تن از جغرافیدانان، زمین شناسان، زیست شناسان و سایر محققین علوم محیطی در ۳۸۷ صفحه و به بهای ۵۵ دلار به بازار دانش جغرافیا عرضه شده است. به نظر جغرافیدانان متخصص، این کتاب آخرین تحقیقات علمی را در رشته مورد نظر مطرح می‌سازد و هر فصل آن نیز با غنی‌ترین منابع، مآخذ، عکسهای جغرافیائی، نقشه‌ها و دیگرامها، زینت علمی یافته است.

به نظر منتقدین و دانشمندان جغرافیا، کتاب خطوط ساحلی و ایزوستازی، در ردیف کتابهایی است که سالها دراز مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت. از این رو، بعد از انتشار، تحسین و تیریک بسیاری از جغرافیدانان را به همراه داشته است.

منابع: ++++++

- 1- Anne Charnock - " Slum Dwellers Unite ".
The Geographical Magazine - October, -
1985, PP. 560 - 563.
- 2- People. Volume 12, Number 3, 1985
- 3- R. Robert Linowes. DonT. Allensworth. The
Politics of Land use. Praeger Publishers.
London, 1975, PP. 149 - 150.
- 4- Progress in Human Geography. Edward Ar -
nold. Volume 9, Number 2, 1985.
The Professional Geographer. Volume 37, -
Number 1, 1985
- 5- Shorelines and Isostasy. Edited by D.E. -
Smith and A.G. Dawson. London. Academic
Press for British Geomorphological Res -
earch Group . 1983.